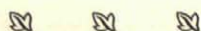

werden gekweekt, d.i. ongeveer tot het eind der 19e eeuw. In Engeland, dat op tuinbouwgebied in vele opzichten een unieke plaats inneemt, hebben sinds de 18e eeuw tal van clubs en verenigingen bestaan van „florists”, amateur-bloemkweekers, die zich toediepen op het winnen van nieuwe cultuurvormen van gewassen als anjers, tulpen, chrysanthemen, en ook aurikels 1) en tuinprimula's („Polyanthuses”). Deze bloemenliefhebbers vergaderden op gezette tijden om hun nieuwe zaailingen te toetsen aan de strenge maatstaf van een daartoe vooraf vastgestelde code, welke voor ieder kenmerk dat een ideale bloem diende te vertoonen, al naarmate dat kenmerk meer of minder gemakkelijk te verwezenlijken was, een grooter of kleiner aantal „punten” toekeende. De manier van beoordeelen doet denken aan wat wij thans hier te lande zien bij de keuring van pluimvee en andere huisdieren. Bij de beoordeeling van aurikels en tuinprimula's speelde een groote rol de vraag of een bloem „pin-eyed”, langstijlig, dan wel „thrum-eyed”, kortstijlig was. De laatste genoten de voorkeur, omdat de algemeene symmetrie in de bloem versterkt werd door de krans van 5 helmknoppen, zichtbaar in de kortstijlige bloem, terwijl de speldeknoopvormige stempel der langstijlige vormen, vooral wanneer die wat ver uitsteekt, deze symmetrie eenigszins verbreekt. De term „pin-eyed” slaat op de gelijkenis van de stempel met een speldeknoop; „thrum” moet een weversvakterm zijn en aanduiden het einde der draden. Darwin veronderstelde dat een of andere wever-bloemkweker getroffen zou zijn geweest door de gelijkenis der vijf helmknoppen met de einden der draden in zijn weefgetouw en zoo de term zou hebben uitgevonden.

1) Aurikels zijn de nakomelingen van de bastaard *Pr. Auricula* × *Pr. hirsuta*, welke in het eind der 16e eeuw door Clusius was aangetroffen in Oostenrijk en vandaar in de Nederlanden werd ingevoerd.

Overveen.

W. VAN DIJK.

ONZE CETACEA VANAF 808 TOT EN MET 1944.

Op de hierbijgaande lijst van op onze kusten aangetroffen walvisachtigen moge de volgende toelichting dienen.

Er zijn nu in Nederland 20 soorten bekend. De nummers 1 t.e.m. 16 zijn tandwalvissen, de nummers 17 t.e.m. 20 zijn balein-(baard-)walvissen; 1 en 2 behoren tot de Phasetidae, 3 en 4 tot de Acrodelphidae, 5 en 6 tot de Ziphiidae, 7 tot de Phocaenidae, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 en 16 tot de Delphinidae, 17 tot de Eschrichtiidae en 18, 19 en 20 tot de Balaeonopteridae. Dit zijn familienamen van de Orde der Cetacea.

In de eerste kolom (808 t.e.m. 1930) staan de aantallen hier gevonden dieren, die uitvoerig in mijn dissertatie zijn behandeld in Juli 1931.

In de tweede kolom (1931 t.e.m. 1944) staan de aantallen die nu bekend zijn geworden.

In de derde kolom (winst) staat de vooruitgang naar de soorten, in 14 jaar geboekt, totaal 168 gevallen.

Voor nadere bijzonderheden moet ik verwijzen naar mijn artikel in de Zoölogische Mededelingen, deel XXVI, uitgegeven door het Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden. Dit stuk is een vervolg van mijn werk van 1931, waarin ook vergissingen en veranderingen resp. worden verbeterd en ingevoegd.

Als in 1931 staan ook nu weer gegevens vermeld over resten van *Balaena mysticetus*, den Groenlandsen walvis, aangetroffen van 1931 tot en met 1944.

Over de fossiele Cetacea wordt in deze aanvulling niet gesproken, aangezien het museum te Brussel, waar de determinatie moet geschieden, door den oorlog onbereikbaar is; slechts wordt hier medegedeeld, dat in de laatste 14 jaren, veel van belang in ons land werd gevonden.

De eerste kolom geeft een totaal aan van 199 dieren. Voegen wij hierbij 9 „grote vissen” en 3 „Delphiniden” uit den ouden tijd, dan komen wij tot 211 gevallen, in 1931 beschreven in mijn

proefschrift. Bij de daar op bl. 158, 161, 164 en 168 genoemde 207 exemplaren, moeten nog gevoegd worden de 4 dieren, op bl. 294, in het „naschrift bij de correctie”, genoemd, zijnde 4 voorbeelden van *Tursiops truncatus*.

De 207 dieren + deze laatste 4, geven weer de 211 gevallen, die in 1931 werden behandeld.

Nu hebben wij in kolom 2, 367 gevallen totaal en met de 9 „grote vissen” en 3 „Delphiniden” van hierboven, waarvan geen juiste namen bekend zijn, komen wij tot 379 dieren.

De derde kolom geeft de vooruitgang aan, 168 voorbeelden in 14 jaar. Voor de verdeling naar de soorten zie men de lijst, die verder voor zich zelf spreekt. De 168 gevallen zijn grotendeels strandingen geweest, maar er komen ook de oude, soms zeer oude, gevallen in voor in de literatuur gevonden, of opgegeven door melders uit oude aantekeningen, oude prenten enz., die ik in 1931 nog niet kende.

Zo is No. 1, de potvis, vooruitgegaan met 4 gevallen; 2 strandingen uit 1937 én 2 vondsten in literatuur uit omstreeks 1250!

Ook hier betuig ik gaarne allen medewerkers mijn welgemeenden dank voor hun hulp, zonder welke een onderzoek als dit, onmogelijk is. Voor de volgende jaren houd ik mij ook gaarne weer voor alle berichten warm aanbevelen!

NEDERLANDSE CETACEA, RECENT

JAREN VAN DE WAARNEMING

No.	t.e.m. einde 1944 Soorten	808 t.e.m. 1930	t.e.m. 1944	Winst
1	<i>Physeter macrocephalus</i> L., Potvis	± 41	± 45	4
2	<i>Kogia breviceps</i> (Blainville), Dwergpotvis .	1	1	0
3	<i>Monodon monoceros</i> L., Narwal	1	1	0
4	<i>Delphinapterus leucas</i> (Pallas), Witte dolfijn	—	1, nieuw!	1
5	<i>Mesoplodon bidens</i> (Sow.), Spitsdolfijn . .	4	5	1
6	<i>Hyperoodon ampullatus</i> (Forster), Butskop	7	12	5
7	<i>Phocaena phocaena</i> (L.), Bruinvis	∞	∞	vele
8	<i>Grampus orca</i> (L.), Orka	11	19	8
9	<i>Pseudorca crassidens</i> (Owen), Zwarte schijnorka	—	2, nieuw!	2
10	<i>Globicephalus melas</i> (Traill.), Grind . . .	9	9	0
11	<i>Grampidelphis griseus</i> (Cuvier), Gramper	2	2	0
12	<i>Delphinus delphis</i> L., Dolfijn	4	30	26
13	<i>Steno rostratus</i> (Cuvier), Snaveldolfijn . .	1	1	0
14	<i>Tursiops truncatus</i> (Montagu), Tuimelaar	± 57	± 161	104
15	<i>Lagenorhynchus albirostris</i> Gray, Wit- snuiddolfijn	5	9	4
16	<i>Lagenorhynchus acutus</i> (Gray), Witsijde- dolfijn	1	1	0
17	<i>Eschrichtius gibbosus</i> (Erxleben), Grijze walvis	—	3, nieuw!	3
18	<i>Balaenoptera physalus</i> (L.), Vinvis	± 43	± 45	2
19	<i>Balaenoptera borealis</i> Lesson, Noordse vinvis	1	1	0
20	<i>Balaenoptera acutorostrata</i> Lacépède, Dwergvinvis	± 11	± 19	8
		Tot. 199	Tot. 367	168 tot., in 14 jaar

11 soorten gezien.

De No's 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 18 en 20 zelf „in het vlees” gezien op het strand, in de N.H. musea te Leiden en Rotterdam.

No. 7, *Phocaena ph.*, die er steeds was en nog is, **niet** medegemeld.

Rotterdam.

Dr A. B. VAN DEINSE.